

ה"ת 53127/10/19 - אבי חיים חכים, שירן חכים, שושנה סלע נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 53127-10-19 חכים ואח' נ' מדינת ישראל

בפני מבקשים
1. אבי חיים חכים
2. שירן חכים
3. שושנה סלע
נגד משיבה
מדינת ישראל

החלטה

לפניי בקשה להורות על השבת רכב מסוג סוזוקי אלטו, מ.ר. 6026713 (להלן: "הרכב"), וכסף מזומן בסך 25,100 ₪ (להלן: "הכסף"), בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה").

כנגד המבקש 1 הוגש כתב אישום במסגרת ת"פ 43101-09-19, אשר ייחס לו שלוש עבירות של סחר בסמים מסוכנים, החזקה בסמים שלא לצריכה עצמית והחזקה לצריכה עצמית. יחד עם מעצרו של המבקש נתפסו שני כלי רכב, רכב מרצדס שבבעלותו של המבקש 1 ורכב סוזוקי, מושא הבקשה וכספים אשר היו על גופו של המבקש בביתו.

טענות הצדדים:

המבקשת 3 עותרת להשבת הרכב. לטענתה, הרכב הוא בבעלותה והיה אך ורק בשימושם של המבקשים 2 ו-3.

המבקשת 3 הציגה מסמכים לפיהם הרכב רשום על שמה, וכי ביטוח הרכב ואגרת הרישוי משולמים ע"י מקום עבודתו של בעלה. כמו כן, תו נכה על שמה של המבקשת 3 רשום על הרכב מושא הבקשה. לטענת המבקשת 3 היא מסרה את הרכב לשימושה של בתה - המבקשת 2, מספר חודשים עובר לתפיסתו, עקב החמרה במצבה הרפואי אשר מונע ממנה לנהוג כאשר גם מבקש 1 נהג בו בהסכמתה, מבלי שהיתה מודעת כי ייעשה בו שימוש לביצוע העבירות מושא כתב האישום.

באשר לכסף שנתפס בביתו של המבקש 1, טענו המבקשים 1 ו-2 כי מקורו במתנות בת המצווה של בתם, שנערכה בחודש יולי 2019, וכי הכסף לא הופקד בחשבון הבנק בשל החשש כי "יבלע" ביתרת החובה שבחשבון, על כן, הוחזק בבית לצורך תשלומי מחייה ותשלומי גן הילדים.

המבקשים 1 ו-2 צירפו לבקשה תדפיסי חשבון בנק, אשר מאשרים כי החשבון נמצא ביתרת חובה וכי לא בוצעו

עמוד 1

הפקדות לחשבון אחרי אירוע בת המצווה, וכן את ההזמנה לבת המצווה.

המשיבה התנגדה לבקשה, וטענה כי הגם שהרכב אינו רשום על שמו של המבקש 1, הוא עושה בו מנהג בעלות במשך שנה ועל כן, יש לראות את הרכב בבעלותו.

באשר לכסף שנתפס בביתם של המבקשים 1 ו- 2 נטען כי הוא תפוס הן מכוח הפסד"פ והן מכוח החזקה הקבועה בסעיף 31(6) לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג - 1973 (להלן: "פקודת הסמים המסוכנים"). עוד טענה המשיבה כי מאחר וב"כ המבקש 1 הסכים כי קיימות ראיות לכאורה, יש להורות על השארת התפוסים ברשותה, בשם לב כי קיים פוטנציאל חילוט גבוה.

דין והכרעה:

סעיף 32(א) לפקודה קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

בהתאם לסעיף הנ"ל, קיימות מספר עילות חלופיות המצדיקות תפיסת חפץ ע"י שוטר, והן: אם קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה עבירה, או עומדים לעבור עבירה, או שהיווה אמצעי לביצועה, או אם הוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה וכן אם החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה.

משנתפסו החפצים, רשאי המבקש לבקש את השבתם מכוח סעיף 34 לפקודה. בית המשפט מוסמך להורות על המשך החזקתם, על השבתם ורשאי הוא להתנות את ההשבה בתנאים שיקבע.

בהתאם להלכה הפסוקה, קיימות שלוש תכליות עיקריות לתפיסת חפצים מכוח סעיף 32 לפקודה ולהחזקה בהם ע"י המשטרה: תכלית מניעתית - באשר לחפץ שעלול לשמש לביצוע עבירה; תכלית ראייתית - באשר לחפץ שעשוי לשמש כראיה בהליך המשפטי; ותכלית של חילוט - באשר לחפץ בו נעשה שימוש לצורך עבירה, או חפץ שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה, או כאמצעי לביצועה.

בעניינו, הוגש כתב אישום כנגד המבקש 1 בעבירות סמים והמשך החזקת התפוסים מתבקש לצורך חילוטם, במידה והמבקש 1 יורשע בכתב האישום, כאמור.

בשלב זה די שיוצגו בפני בית המשפט הבוחן את תפיסת הרכוש, ראיות לכאורה, המצביעות על פוטנציאל חילוטו של הרכוש, בתום ההליך הפלילי, כפי שנקבע בבש"פ 3750/09 אל הושאלה נ' מדינת ישראל (2.6.09):

"מן הבחינה הראייתית, לשם תפיסת רכוש, כמו גם לשם קביעתו של כל אמצעי מגביל אחר להבטחת מימוש החילוט, די בשלב הביניים, בדומה לדין בעניין מעצר נאשם עד תום ההליכים, בקיומן של ראיות לכאורה המצביעות על 'פוטנציאל חילוט', קרי על קיומו של סיכוי סביר שאם יורשעו הנאשמים, יביא הדבר לחילוט הרכוש שבמחלוקת".

עוד אפנה לע"פ 7701/17 **אוקסנה סנדלר נגד מדינת ישראל** (23.10.17) שם נקבע כי:

"בשלב הבקשה למתן צו חילוט זמני - בדומה להליך מעצר נאשם עד לתום הליכים - על בית המשפט לבחון את דיות הראיות במישור הלכאורי ולהשתכנע כי קיים "פוטנציאל חילוט", היינו כי הראיות לכאורה מקימות סיכוי סביר לכך שבתום ההליך הפלילי יורשע הנאשם בעבירות המיוחסות לו וכי הרשעה זו תבסס עילה לחילוט רכושו (ענין סיטבון, פסקה 25; ענין אוסקר פסקה 9; בש"פ 3750/09 אלהואשלה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (2.6.2009))."

מן הכלל אל הפרט:

ב"כ המבקשים לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האמור בכתב האישום שהוגש כנגד המבקש 1, ובמילים אחרות - קיים סיכוי סביר להרשעתו של המבקש 1 בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, שעונות על הגדרת "עסקת סמים", וההרשעה יכולה להביא להכרזתו של המבקש כ"סוחר סמים" לצורך החילוט, לפי סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים.

על כן, השאלה שעומדת בפניי היא האם גם בהינתן שמבקש 1 יורשע בדיון ויוכרז כ"סוחר סמים", קיים פוטנציאל חילוט הרכב והכסף, בסוף ההליך.

בהקשר זה יש לעשות הבחנה בין הרכב ששימש לביצוע העבירות, אשר חילוטו מתבקש לפי סעיף 36א(א) לפקודת הסמים המסוכנים לבין הכסף שנתפס בביתם של המבקשים 1 ו-2, כאשר לגביו טענה המאשימה כי תבקש חילוט לפי סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים, תוך שימוש בחזקה הקבועה בסעיף 31(6) לפקודת הסמים המסוכנים, לפיה כל רכוש של הנידון יראה כרכוש שהושג בעבירה של עסקת סמים.

רכב הסוזוקי:

בשלב זה של ההליך, אין ביכולתי לקבוע מסמרות באשר לתוצאה אליה יגיע בית המשפט אשר ידון בחילוט הסופי.

יחד עם זאת, גם בהליך ביניים, לא ניתן להתעלם מטוענים לזכות ברכב. (ראה לעניין זה בש"פ 3159/00 **רבין נ' מדינת ישראל** (30.5.2000), שם נקבע שדי בשלב הביניים בהוכחה לכאורית של הבעלות לביסוס הזכות).

כאמור, אין מחלוקת כי הרכב שימש לביצוע העבירות, אך הרכב אינו רשום בבעלותו של המבקש 1, אלא רשום על שם המבקשת 3, שהיא הטוענת לזכות בפניי.

בהתאם לראיות שהוצגו לי, מדובר ברכב שנרכש לפני מספר לא מבוטל של שנים ע"י מבקשת 3 ובעלה, ואשר היה בשימושה עד לאחרונה.

לפי המסמכים, המבקשת 3 יחד עם בעלה משלמים עד היום את ההוצאות הקבועות הרכב. בהתאם לגרסתה של המבקשת 3 ובעלה, הרכב ניתן לשימושה של המבקשת 2, שהיא בתם, על מנת לסייע לה ולאחר שמצבה הרפואי של המבקשת 3 החמיר ולא יכלה יותר לנהוג ברכב (ר' חקירתה של המבקשת 3 מתאריך 8.9.19 והודעתו של מר אריה

סלע מתאריך 13.9.19).

בנסיבות אלו, עצם השימוש ברכב על ידי המבקשים 1 ו- 2, אינו מלמד כי המבקשת 3 ויתרה על בעלותה ברכב וכי הרכב הוא בבעלותם.

מקרה זה שונה ממקרים רבים אחרים, שבהם מלכתחילה הרכב נרשם על שם בן משפחה על מנת להסתיר את זהות הבעלים האמיתיים, וניתן ללמוד מהשימוש הנעשה ברכב על מנהג בעלות מצדו של הנאשם.

זאת ועוד, בתיק אין כל ראיה כי המבקשת 3 ידעה כי המבקש 1 עושה שימוש ברכב לשם ביצוע עבירות סמים, ובוודאי שאין כל אינדיקציה כי הסכימה לכך.

אשר על כן, סבורני, כי הגם שהרכב שימש, לכאורה, לביצוע העבירות מושא כתב האישום, פוטנציאל החילוט במקרה זה, לאור טענות לזכות מצד המבקשת 3 - הוא לא גבוה.

משכך, ומחד, על מנת למנוע פגיעה מתמשכת בזכויותיה הקנייניות של המבקשת 3 ומאידך להבטיח את אפשרות חילוט הרכב, במידה ויוחלט על כך בסוף ההליך בתיק העיקרי, אני מורה על שחרור הרכב בתנאים הבאים:

1. ניתן בזה צו איסור דיספוזיציה ברכב, עד תום ההליכים בת"פ 43101-09-19.

2. המבקשת 3 תוציא פוליסת ביטוח מקיף לטובת האפוטרופוס הכללי.

3. ערבות כספית על סך 7,000 ₪ להבטחת תנאי שחרור הרכב.

לא מצאתי בנסיבות תיק זה, לאחר שמצאתי כי סיכויי החילוט לא גבוהים, להורות על הפקדה כספית של 30% משווי הרכב.

הכסף שנתפס בביתם של המבקשים 1 ו-2:

סעיף 31(6) לפקודת הסמים קובע כי רכוש של סוחר סמים ייראה כרכוש שהושג בעבירה של עסקת סמים, אלא אם כן הוכיח, בין היתר, כי האמצעים להשגת הרכוש היו חוקיים. בהקשר זה הובהר בפסיקה כי נטל ההוכחה להפריך את החזקה הינו ברמה של מאזן ההסתברויות (ע"פ 7475/95 **מדינת ישראל נ' בן שטרית ואח'** פ"ד נב(2) 385 (18.5.98)).

במקרה דנן, אני סבורה, כי עלה בידי המבקשים 1 ו-2 לסתור את החזקה הנ"ל לאחר שהציגו ראיות כי מקור הכסף במתנות שקיבלו באירוע בת המצווה של בתם שנערכה בחודש יוני 2019, כעולה מההזמנה שצורפה לבקשה.

המבקשים 1 ו-2 הציגו תדפיסי חשבונות בנק, מהם ניתן ללמוד כי לאחר אירוע בת המצווה שום סכום כסף לא הופקד בחשבונם, כאשר החשבון נמצא ביתרת חוב גבוהה, מעל 40,000 ₪.

יודגש, כי כבר בחקירתה במשטרה, ידעה המבקשת 2 לומר מהו סכום הכסף שנותר מבת המצווה, מקור הכסף והסיבה בעטייה הכסף נותר במזומן בארון ולא הופקד בחשבון (ראה חקירתה של המבקשת 2 מתאריך 9.9.19 עמ' 3).

על כן, לכאורה, ובזהירות המתבקשת נוכח אופי ההליך שבפניי, אומר כי המבקשים 1 ו-2 עמדו בנטל המוטל עליהם

להוכיח במאזן ההסתברויות את מקור הכסף שנתפס בארון.

יתרה מזאת, בפקודת הסמים נקבע, כי חילוט לפי סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים ייעשה בכפוף לכך שלבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו המתגוררים עמו, יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר (סעיף 36ג(ב) לפקודת הסמים המסוכנים).

בהקשר זה אפנה לע"פ 4496/04 מוחמד עלי מחג'נה נ' מדינת ישראל (11.9.05) שם נקבע:

"עם זאת, האינטרס הציבורי הטמון במוסד חילוט רכוש העבריין אינו מוחלט... כן נקבע כי חילוט ייעשה רק בכפוף לכך שלבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו המתגוררים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר (סעיף 36ג(ב) לפקודה)".

במקרה דנן, כפי שעולה מחשבונות הבנק שהוצגו בפניי מצבם הכלכלי של המבקשים 1 ו- 2 אינו פשוט. המבקשת 2 נותרה כעת לגדל שני ילדים קטנים לבד, לאחר שהמבקש 1 נעצר עד תום ההליכים נגדו, כאשר היא משתכרת סך של כ- 4,500 ₪ בלבד, כפי שעולה הן מהודעתה במשטרה והן מחשבון הבנק שהוצג. משכך, הכסף שנתפס דרוש למבקשת 2 לצורך אמצעי מחייה סבירים לה ולקטינים.

לאור כל האמור לעיל, שוכנעתי כי יש להשיב את הכסף לידי המבקשת 2.

מעבר לנדרש, אציין כי תמוה בעיניי מדוע המבקשת, אשר תפסה כסף לצורך חילוטו לפי פקודת הסמים המסוכנים לא דאגה להגיש בקשה לסעדים לחילוט רכוש לפי סעיף 36ו(א) כפי שנדרש על פי הפקודה. יודגש, כי בקשה מסוג זה אמורה להיות חתומה ע"י פרקליט המחוז לאחר שהוא שוקל את כלל הראיות לכאורה שנאספו בתיק ואת פוטנציאל החילוט. המבקשת בחרה שלא לעשות כן מסיבה בלתי ברורה ויש להצר על כך.

בהקשר זה אפנה לבש"פ 6159/01 יונס אבו עמר נ' מדינת ישראל, נו(3) 817 שם קבעה כב' השופטת מ' נאור:

"אני סבורה שלאחר הגשת כתב-האישום, ואפילו ניתן קודם לכך צו זמני כאמור בסעיף 36ו(ב), על הרשות המבקשת (פרקליט המחוז) לשקול מחדש אם הראיות שנאספו מצדיקות בקשה לצו זמני. אם שקילה מחדש כזו מעלה שאכן יש לדבר הצדקה, יש להגיש בקשה נוספת כאמור בסעיף 36ו(א)".

סוף דבר,

לאור כל האמור לעיל, מצאתי לקבל את הבקשה. על כן, אני מורה על שחרור הכסף שנתפס לידי המבקשת 2 ושחרור הרכב לידי המבקשת 3, בהתאם לתנאים שצוינו לעיל.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים.

המשיבה תתאם עם מזכירות בית המשפט קבלת תיק החקירה שהועבר לעיוני.

ניתנה היום, י' כסלו תש"פ, 08 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.